

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/2162 din 12.02.2024

La nr. 10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.02.13 12:34:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9442 din 12.02.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (Legea nr.105/2003, Legea nr. 263/2005, Legea nr.5/2006, Legea nr.121/2012) (număr unic 692/MMPS/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la elaborarea proiectului de decizie a fost plasat pentru informare pe pagina oficială web a autorității publice, www.social.gov.md, la data de 07 iulie 2023, fiind indicat termenul

limită pentru recepționarea recomandărilor, precum și datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea și promovarea proiectului.

Proiectul și materialele aferente acestuia au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a autorității publice www.social.gov.md, cât și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 20 septembrie 2023, cu stabilirea termenului limită pentru recepționarea recomandărilor până la 30 septembrie 2023, adică de 8 zile lucrătoare, fapt ce nu corespunde prevederii statuate la art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, unde se stipulează că *„Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.”*

Prin urmare, apreciind acțiunea autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect și materialele aferente acestuia, dar și ținând cont de insuficiența termenului limită acordat pentru prezentarea propunerilor de modificare, se constată că rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, scopul scontat al proiectului este modificarea unor acte normative (Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor, Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității), având drept obiectiv ajustarea prevederilor legale la dispozițiile Directivei 2004/113/UE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Totodată, prin proiect se propune delegarea în competența organizațiilor sindicale, societăților comerciale, cooperativelor și organizațiilor necomerciale de a desemna în cadrul entităților a unității de gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și tratament între femei și bărbați. Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului contribuie la armonizarea cadrului normativ național la reglementările UE, în scopul asigurării și formării unui cadru legal pentru prevenirea și combaterea discriminării pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și al furnizării de bunuri și servicii. Prin urmare, se constată că prevederile proiectului nu contravin interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă a fost elaborată potrivit rigorilor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea autorităților/instituțiilor publice aflate în structura, sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, enumerate în proiect, de a asigura respectarea și exercitarea controlului în domeniile sale de activitate prin promovarea egalității de șanse, de tratament egal între femei și bărbați și de eliminare a discriminării pe criteriul de sex.

Complementar, prin intermediul proiectului se atribuie în competența organizațiilor sindicale de a desemna reprezentanți cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă. Totodată, prin proiect se recomandă societăților comerciale, cooperativelor și organizațiilor necomerciale de a constitui în cadrul entităților a unității de gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și tratament între femei și bărbați.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în vederea modificării Legii nr. 105/2003, Legii nr. 263/2005, Legii nr. 5/2006 și Legii nr. 121/2012, având drept obiectiv ajustarea prevederilor legale la dispozițiile Directivei 2004/113/UE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Suplimentar, prin proiect se extind competențele autorităților/instituțiilor publice din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, organizațiilor sindicale și persoanelor juridice de drept privat de a contribui la asigurarea tratamentului egal între femei și bărbați.

În procesul de promovare a proiectului de decizie rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate parțial de autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor art.12 alin. (2) din Legea nr.239/2008.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public, nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

12.02.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector principal